

lací soud správně vyložil, ustanoveným zástupcem dlužno tu vyrozumívati osobu, které byla správa domu svěřena, nikoliv onu osobu, které majitel domu používá k plnění povinností jemu policejním řádem uložených. Také není důvodu k pochybnosti, že domovnice byla způsobilou chodník čistiti a posypati, ale všeobecným příkazem domovnici daným nebo služební smlouvou s ní uzavřenou žalovaný nezhodil se již povinnosti, jemu podle policejního předpisu náležité, která pozůstává z výkonu se opěťujících podle potřeby na okolnostech závislé; žalovaný nebyl oprávněn přenechati to dobré vůli nebo volnému uvážení domovnice anebo jejímu výkladu policejního řádu, kdy chodník má býti čištěn a posypán, nýbrž jemu náleželo se postarati a dohlédnouti, aby chodník byl čištěn a posypán, kdy toho podle okolností a podle policejního předpisu bylo zapotřebí. A protože tak v den úrazu vůbec neučinil a neprokázal ve smyslu § 1298 obč. zák., že mu to bylo bez jeho viny nemožno, práv jest podle § 1311 obč. zák. ze škody, nahodile vzniklé přestoupením předpisu, jenž hledí náhodnému poškození chodců zabrániti. Za daných okolností nebylo tudíž odvolacím soudem ustanovení § 1315 obč. zák. správně použito, pročez bylo oduvodněnému dovolání vyhověno a změnou rozsudku v odpor vzatého byl obnoven rozsudek soudu prvního.

Čís. 935.

Význam doložky »nezávazně«.

(Rozh. ze dne 22. února 1921, Rv I 801/20.)

Žalovaný nabídl žalobci zboží 1 kg za 30 K »nezávazně« (freibleibend). Žalobce nabídku přijal a trval na původně stanovené ceně, ač žalovaný zvýšil cenu po té na 45 K za 1 kg. Žalobu na plnění za původně stanovenou cenu procesní soud první stolice zamítl, opřev se o posudek znalce, dle něhož doložka »nezávazně« opravňovala nabízeče ku požadování ceny platné v době dodání. Odvolací soud žalobě vyhověl. Důvody: Právem stěžuje si žalobce, že první soud nesprávně věc posoudil po stránce právní. Je nesporné, že žalovaný nabídl žalobci lístkem ze dne 19. ledna 1920 kalpermanganát za 30 K nezávazně (freibleibend). Doložky »nezávazně« užívalo se často následkem válečných poměrů při nabídkách obchodníků, a byla doložka ta v obchodních kruzích často různě vykládána. Jaký význam má, je věci výkladu a tento přísluší soudu. Z toho důvodu nelze znaleckému posudku, jež si první soud opatřil o smyslu doložky »nezávazně«, přikládati významu. Soud má vyšetřiti právní význam tohoto dodatku ze zvláštního významu slova »nezávazně« v jeho souvislosti a z úmyslu stran. Odvolací soud nepovažuje za správný názor prvního soudu, že dodatek »nezávazně« použitý vzhledem k ceně, poskytuje nabízeči, i když v nabídce byla cena uvedena, právo žádati cenu, která platí v den dodání. Doložka »nezávazně« poskytuje nabízeči jen právo ustoupiti od nabízeného obchodu a to tím způsobem, že takové rozhodnutí musí bez průtahu, když obdržel prohlášení druhé smluvní strany, že nabídku přijímá, této býti oznámeno. Nabídka »nezávazně« (freibleibend) činí smlouvu, přijímá-li se návrh, jen podmíněnou a to potud, že právní trvání její je závislým na tom, že nabízeč

neustoupí v čas od obchodu. Druhá smluvní strana, pakliže návrh v čas přijala, musí mít také pokud možná brzy jistotu o osudu obchodu, jinak by její zájmy byly velmi těžce ohroženy, mohla by býti vydána dokonce libovůli nabízeče, zdali, kdy a za jakých podmínek on chce obchod provést. Použije-li se tohoto právního názoru v tomto případě, plyne, že žalobce hned přijal nabídku žalovaného, že mu dodá kalipermanganát po 30 K za 1 kg, a že žádal žalovaného o udání množství, jež se dodá, načež žalovaný potvrzuje prohlášení o přijetí oferty odpověděl »očekávám dodání 50 kg, jakmile budu mít zboží na skladě, pošlu Vám účet«. Na to psal žalobce žalovanému, »že očekává avisovanou fakturu na 50 kg kalipermanganátu«. Poněvadž tím docíleno dohody jak o ceně, tak i o množství zboží, jež se mělo dodati, došlo k právoplatné smlouvě o dodání 50 kg kalipermanganátu po 30 K za 1 kg. Kdyby nebyl chtěl žalovaný, dověděl se o přijetí nabídky žalobcem, dodati za nabídnutou cenu, pak by byl musil žalobci hned své rozhodnutí sdělit, od smlouvy ustoupiti po případě mu jiné ceny nabídnouti. Žalovaný neučinil ani toho ani onoho, potvrdil přijetí nabídky žalobcem a oznámil žalobci i množství kalipermanganátu, jež se dodá, tudíž výslovně projevils svůj souhlas, takže se stalo závazné ujednání mezi spornými stranami o ceně i o množství zboží, jež má býti dodáno. Názor žalovaného, že nezávazné nabídce jest přikládati jen ten význam, že se žalovaný zavázal dodati žalobci 50 kg kalipermanganátu jen s výhradou, že žalobce zaplatí cenu, kterou žalovaný v době dodání udá, jest dle toho, co výše uvedeno, právně nesprávný. Chtěl-li si žalovaný, co se týče ceny, i později po prohlášení žalobcově, že nabídku přijímá, zachovati volnost, měl to oznámiti způsobem vylučujícím každou pochybnost. Jen tento výklad doložky »nezávazně« odpovídá vůli stran, vyjádřené v korespondenci (čl. 278 obch. zák.) a právním zájmům jejich. Bezpečnost obchodu jakož i zásady o poctivosti a víře v obchodě mluví proti výkladu slova »nezávazně«, jak to činí první soud, dle něhož prodávající, pokud nedodal, může žádati vždycky vyšší ceny.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S výtkou nesprávného právního posouzení věci obrací se dovolatel především proti výkladu, jež odvolací soud dává slovu »nezávazně« (freibleibend) v nabídce žalovaného ze dne 19. ledna 1920 se vyskytujícímu. Tento výklad pokládá i soud dovolací za správný, neboť odpovídá jak potřebám bezpečnosti obchodu, tak i zásadám výsloveným v čl. 319 a násl. obch. zák. Na tom nemůže ničeho měniti posudek znalce v prvé stolici slyšeného, na nějž soud při výkladu smlouvy vázán není. Vývody dovolacího spisu nebylo správné a zákonu odpovídající odůvodnění soudu odvolacího vyvráceno, pročez se k němu poukazuje. Otázka, zda žalobce nabídku žalovaného v čas přijal, jest pro rozhodnutí tohoto sporu lhostejná, poněvadž žalovaný přijetí její vzal dopisem ze dne 23. ledna 1920 na vědomí, opožděné její přijetí nevytýkal a dopisem ze dne 24. ledna 1920 prohlásil věc týkající se kalipermanganátu za vyřízenou, takže tím smlouva právoplatně byla uzavřena. Jestliže se tedy odvolací soud touto otázkou nezabýval, není v tom vadnosti řízení, které by správnosti posouzení sporné věci bylo na překážku.